

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/2/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115223182
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2026:8115223182.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Marianny Hirkovej v spore žalobcu A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XX, XXX XX C., zastúpeného Mgr. Otom Salokym, advokátom, so sídlom Hlavná 94, 080 01 Prešov, IČO: 42 419 174 proti žalovanému: Obec Chminianska Nová Ves, 082 33 Chminianska Nová Ves 32, IČO: 00 327 140, zastúpenému: AK PITOŇÁKOVÁ, s.r.o., so sídlom Slovenská 5/B, 080 01 Prešov, IČO: 53 584 139, o vydanie bezdôvodného obohatenia a zriadenie vecného bremena, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 20C/365/2015-521 zo dňa 05.08.2024 jednohlasne takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku I.

II. Zrušuje rozsudok vo výroku II. a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) rozhodol takto, cit:

„I. Žalobu zamieta.

II. Žalobca je povinný nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že predmetom konania bol nárok na bezdôvodné obohatenie za obdobie od 4.9.2013 do 8.7.2014 za stavby na nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX, k.ú. D. E. B. (obecná cesta o celkovej výmere 1.590 m², časťou budovy obecného úradu o výmere 106 m², obecné chodníky o výmere 514 m²) a za obdobie od 9.7.2014 do 11.02.2016 (miestne účelové komunikácie o výmere 1.450 m², časť budovy obecného úradu o výmere 106 m²), nárok za obmedzenie vlastníckeho práva a opakovanú náhradu za zákonné vecné bremeno od 12.02.2016 do 11.02.2018, po rozšírení žaloby do 11.02.2020, zastavané parkoviskom, miestnou komunikáciou a časťou budovy obecného úradu, celkovo v rozsahu 1.618 m², uplatnené v konaní 9C/6/2018, nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia od 09.07.2014 do 11.02.2016 k stavbe podzemné tepelné rozvodné zariadenie - 281 m², nárok za podzemné tepelné rozvodné zariadenie - 364 m² od 12.02.2016 do 11.02.2018, po rozšírení žaloby do 11.02.2020, nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia od 09.07.2014 do 11.02.2016 k stavbe verejný vodovod - 294 m², nárok na bezdôvodné obohatenie k verejnému vodovodu o zabratej ploche 396 m² za obdobie od 12.02.2016 do 11.02.2018, po rozšírení žaloby do 11.02.2020 a nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia o od 09.07.2014 do 11.02.2016, nárok na obmedzenie zabratej plochy 387 m² a 30 m², uplatnený v konaní 9C/6/2018 od 12.02.2016 do 11.02.2018, po rozšírení žaloby do 11.02.2020 a zriadenie vecného bremena k stavbe vzdušné elektronické siete - 323 m².

3. V súlade s pokynom odvolacieho súdu sa súd prvej inštancie v prvom rade zaoberal vlastníckym právom žalobcu v intenciách prejudiciality vzhľadom na rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 25.11.2004, č.k. 8C/156/1994-394 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 25.05.2005, č.k. 2Co/93/2005-470, ktorým súd uložil žalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., A. XX vypratať nehnuteľnosť, parcelu F. X - zastavaná plocha o výmere 7.997 m², zapísanej na LV č. XXX, k.ú. D. E. B.. Z obsahu uvedených rozhodnutí tvoriacich súčasť priloženého spisu 8C/156/1994 je zrejmé, že súd riešil ako predbežnú otázku vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, parcele F. X - zastavaná plocha o výmere 7.997 m², zapísanej na LV č. XXX, k.ú. D. E. B..

4. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/62/2020 zo dňa 14.07.2022, v ktorom najvyšší súd poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu 1Cdo/44/2010 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod číslom R 40 /2013, v ktorom bolo vyslovené, že „pokiaľ už bola v občianskoprávnom konaní právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením.“ Najvyšší súd v rozhodnutí zo dňa 14.07.2022 dospel k záveru, že súdy v základnom konaní postupovali správne, keď v dôsledku prejudiciálneho vyriešenia otázky vlastníctva nehnuteľností v dvoch predošlých právoplatne skončených konaniach o plnenie, žalobu o určenie vlastníckeho práva zamietli. Rozhodujúce je, že hmotnoprávna otázka vlastníctva nehnuteľností, esenciálna pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku na finančné plnenie, bola v predošlých konaniach, hoci len ako prejudiciálna, právoplatne vyriešená a nie je podstatné, či bola zodpovedaná správne alebo nie. Žalobcoví (ktorý v dovolaní pripúšťa istý druh svojej minulej pasivity) v týchto konaniach v pozícii žalovaného nič nebránilo uplatniť a preukázať tvrdené vlastnícke právo. V súčasnosti sa preto medzi tými istými sporovými stranami nesmie vychádzať z iného záveru ohľadom existencie, resp. neexistencie vlastníckeho práva, než ako o tomto ich právnom vzťahu už bolo právoplatne rozhodnuté. Iný záver by podľa dovolacieho súdu napriek tomu, že vlastníctvo nehnuteľností bolo vyriešené len prejudiciálne, znamenal ústavne neudržateľné narušenie princípu právnej istoty, pretože by došlo k neakceptovateľnému a nezdôvodniteľnému zásahu do stability právneho vzťahu a Ústavou SR chráneného vlastníckeho práva.

5. V konaní vedenom na tamojšom súde pod sp.zn. 8C/156/1994 súd rozsudkom zo dňa 25.11.2004, č.k. 8C/156/1994-394 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 25.05.2005, č.k. 2Co/93/2005-470, uložil žalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., A. XX vypratať nehnuteľnosť, parcelu F. X - zastavaná plocha o výmere 7.997 m², zapísanej na LV č. XXX, k.ú. D. E. B. a zároveň zamietol vzájomnú žalobu žalovaného o vypratanie nehnuteľnosti. Súdy riešili ako predbežnú otázku vlastnícke právo k nehnuteľnosti, parcele F. X - zastavaná plocha o výmere 7.997 m², zapísanej na LV č. XXX, k.ú. D. E. B.. Krajský súd vo svojom rozhodnutí okrem iného uviedol, že v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy (17.10.1991) sa vlastnícke právo pri prevodoch nehnuteľností nadobúdalo účinnosťou zmluvy. Na jej účinnosť bola potrebná registrácia štátnym notárstvom, ak nešlo o prevod do socialistického vlastníctva. Bez účinnej kúpnej zmluvy sa teda žalovaný (terajší žalobca) nemohol stať vlastníkom prevádzaných nehnuteľností. Účinnosť zmluva zo dňa 17.10.1991 bez registrácie vtedajším štátnym notárstvom nemohla nadobudnúť.

6. Z vyššie uvedeného súd prvej inštancie vyvodil záver, že otázka vlastníckeho práva žalobcu k nehnuteľnosti, na ktorej sa nachádzajú stavby vo vlastnícke žalovaného, bola vyriešená v konaní 8C/156/1994 tak, že súdy dospeli k záveru, že žalobca nie je vlastníkom uvedených nehnuteľností.

7. V zmysle § 451 a nasl. OZ, je aktívne vecne legitimovaný ten subjekt, na úkor ktorého došlo k bezdôvodnému obohateniu. Aktívne legitimovaným na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je teda ten subjekt, na úkor koho bolo bezdôvodné obohatenie získané. V prípade žalôb uvedených v ustanovení § 135c OZ je aktívne vecne legitimovaný vlastník pozemku, na ktorom bola neoprávnená stavba postavená (pozri Ro NS ČR z 30.03.2005, sp.zn. 22Cdo/458/2005). Keďže vzhľadom na vyššie uvedené žalobca nie je vlastníkom nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX, k.ú. D. E. B., nie je daná jeho aktívna vecná legitimácia požadovať nároky za stavby na uvedenej nehnuteľnosti a ani domáhať sa zriadenia vecného bremena k stavbám, a preto súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol.

8. Vo vzťahu k poukazu žalobcu v jeho vyjadrení zo dňa 30.07.2024 ku prejudicialite na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.06.2017, sp.zn. 3Cdo/115/2016, súd prvej inštancie citoval z odôvodnenia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/13/2020 zo dňa 30.11.2021, v ktorom sa tento dôsledne vysporiadal s právnymi závermi Najvyššieho súdu SR v iných veciach k otázke záväznosti prejudiciálneho posúdenia. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí konštatoval, že cit.: „Odvolací súd dospel k záveru, že súdy v základnom konaní postupovali správne, keď v dôsledku prejudiciálneho vyriešenia otázky vlastníctva nehnuteľností v dvoch predošlých právoplatne skončených konaniach o plnenie žalobu o určenie vlastníckeho práva zamietli. Rozhodujúce je, že hmotnoprávna otázka vlastníctva nehnuteľností, esenciálna pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku na finančné plnenie, bola v predošlých konaniach, hoci len ako prejudiciálna, právoplatne vyriešená a ako uvádza najvyšší súd v rozhodnutí R 40/2013, nie je podstatné, či bola zodpovedaná správne alebo nie.“

9. O trovách strán súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v spojení s § 256 ods. 1 CSP. Žalobca zobral späť žalobu v časti zriadenia vecného bremena k stavbám podzemné tepelné rozvodové zariadenia a verejný vodovod bez uvedenia dôvodu, čím z procesného hľadiska zapríčinil zastavenie konania a vo zvyšku bol žalobca neúspešný. Súd prvej inštancie preto priznal žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Existencia dôvodov pre výnimočné nepriznanie náhrady trov konania nebola žalobcom tvrdená a v zmysle § 257 CSP ani zo spisu nevyplývala.

10. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Žalobca namietal, že súd prvej inštancie nespĺnil pokyny odvolacieho súdu vyplývajúce z uznesenia sp.zn. 22Co/47/2022-481 zo dňa 27.03.2024 v plnom rozsahu, na základe čoho nerozhodol o žalobných nárokoch žalobcu správne a zákonne, keď najmä vo veci na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, vec nesprávne právne posúdil, a svoje rozhodnutie nedostatočne, nepreskúmateľne, a preto arbitrárne odôvodnil, čím odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom. Ak v predchádzajúcich zrušujúcich uzneseniach v tejto veci odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie sa nezaoberal argumentáciou žalovaného (najmä k prejudicialite), a že vo vzťahu k nej svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, čím odňal možnosť žalovanému brániť sa rozhodnutiu, argumentovať, poznať dôvody rozhodnutia, napadnutým rozsudkom sa súd prvej inštancie takejto vytkanej vady konania dopustil voči žalobcovi, napriek podrobnej argumentácii sporových strán počas doterajšieho konania a predchádzajúcim rozhodnutiam súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu v tejto veci, pričom súd prvej inštancie tak napadnutým rozsudkom nedal a odmietol dať odpoveď na podstatné argumenty žalobcu, na špecifické otázky vyplývajúce zo špecifických okolností a situácie právnych vzťahov žalobcu a žalovaného, hoci v predchádzajúcich rozsudkoch sa súd prvej inštancie na tieto špecifiká odpoveď dať obom stranám sporu pokúsil.

11. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zřejmé, že vlastné rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci samej je odôvodnené vlastne iba v bodoch 44. a 48. rozsudku, celkovo 2 vetami, a v bode 50. citovaním jedného rozhodnutia dovolacieho súdu, pričom absentujú akékoľvek vlastné úvahy súdu prvej inštancie, nad rámec konštatovania, že podľa súdu prvej inštancie žalobca nie je vlastníkom pozemkov, na ktorých stoja stavby žalovaného, absentuje uvedenie akéhokoľvek odôvodnenia rozhodnutia súdu, ktoré by sa dialekticky vysporiadalo s prednesenou argumentáciou žalobcu v konaní, napriek tomu, že predchádzajúce rozsudky súdu prvej inštancie takéto odôvodnenia obsahovali. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 05.08.2024 je tak nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, odôvodnenie rozsudku nemožno hodnotiť za daných okolností inak ako arbitrárne. Súd prvej inštancie vlastne rezignoval na skúmanie vlastníckeho práva žalobcu (ktoré odvolací súd označil iba za pochybné za daných okolností, pričom, ak mal odvolací súd za to, že nie je dané, mal a mohol vo veci sám rozhodnúť dňa 27.03.2024), pričom vo vzťahu k prejudicialite v právnych vzťahoch žalobcu a žalovaného sa súd prvej inštancie uspokojil iba s citovaním právneho názoru senátu 5Cdo Najvyššieho súdu SR obsiahnutého v jednom rozhodnutí a citovaného v jednom ďalšom.

12. Pokyn odvolacieho súdu bol posúdiť vlastnícke právo žalobcu po vrátení veci v intenciách prejudiciality, pričom za splnenie tohto pokynu nemožno považovať prevzatie časti rozhodnutia odvolacieho súdu a konštatovanie, že žalobca nie je vlastníkom, ako to urobil súd prvej inštancie. Za daných okolností žalobca legitímne očakával, že súd prvej inštancie, s poukazom na odvolacím súdom citovaný nález Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 70/2023 zo dňa 21.12.2023, sa s argumentáciou žalobcu a

žalovaného vo vzťahu k otázke vlastníckeho práva predmetných pozemkov na LV č. XXX pre k.ú. D. E. B. dialekticky vysporiada, aj v intenciách existencie rozhodnutí súdov v konaniach sp.zn. 8C/156/1994 a sp.zn. 14C/250/2010 a právnych názorov v nich obsiahnutých (tiež kvality odôvodnení a dôvodov predmetných rozhodnutí, zhodnotenia, či a nakoľko obstoja ich právne závery vo vzájomnom kontraste a s cieľom skutočnej právnej istoty sporových strán). Ak odvolací súd zrušil v poradí druhý rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, pretože podľa odvolacieho súdu sa súd prvej inštancie vonkoncom nevysporiadal s právnym názorom odvolacieho súdu ohľadom prejudiciality (pričom odvolací súd sám dňa 27.03.2024 rozhodnúť konečným rozhodnutím nechcel), z čoho odvolací súd vyvodil nepreskúmateľnosť zrušovaného rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 22.12.2021, je zrejmé, že odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 05.08.2024 je vágne a celkom nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Súd prvej inštancie vlastne ani neuviedol, ku ktorému ustanoveniu CSP vzťahoval prejudicialitu, či ust. § 193 CSP, ust. § 194 alebo ust. § 228 CSP.

13. Pre žalobcu je napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie prekvapivým rozhodnutím, najmä ak sa, oproti svojim predchádzajúcim odôvodneniam v argumentačne podrobnejších rozsudkoch v tejto veci, súd prvej inštancie v tomto odvolaní napadnutom rozsudku žiadnou argumentáciou sporových strán (nad rámec strohého záveru, že na základe výsledkov konania sp.zn. 8C/156/1994 žalobca nemá mať aktívnu vecnú legitímáciu v tomto spore) nijako nezaoberal, a to ani predchádzajúcou, teda prednesenou pred zrušujúcim uznesením odvolacieho súdu zo dňa 27.03.2024, a ani argumentáciou vo vzťahu k vlastníckemu právu žalobcu prednesenou vo vyjadrení zo dňa 30.07.2024 nad rámec citácie rozsudku NS SR sp.zn. 3Cdo/115/2016 z 28.06.2017.

14. Podľa žalobcu však súd prvej inštancie vec aj nesprávne právne posúdil, keď s poukazom na rozsudok NS SR sp.zn. 5Cdo/13/2020 zamietol žalobu s tým, že otázka vlastníckeho práva žalobcu k nehnuteľnostiam vedeným na LV č. XXX pre k. ú. D. E. B. bola vyriešená v konaní sp.zn. 8C/156/1994, pričom stačí, že bola vyriešená ako predbežná, a to bez ohľadu na právnu normu, ktorú na posúdenie prejudiciality vzťahoval, či ust. § 193 CSP, § 194 alebo § 228 CSP.

15. Predmetný výklad, že aj vyriešenie určitej otázky iba v odôvodnení rozhodnutia, ako predbežnej, ktoré sa nepremietne do výroku samotného rozhodnutia, je pre tieto strany sporu (resp. ich právnych nástupcov) záväzná do budúca aj pre všetky ďalšie konania týchto sporových strán, súvisiace akokoľvek s tým istým predmetom sporu, podľa žalobcu neobstojí a je v rozpore so samotným znením ust. § 228 CSP, ktoré hovorí o záväznosti výroku právoplatného rozsudku. Ide o neprimerane extenzívny výklad, ktorý nemá opodstatnenie. Navyše, rozhodnutie všeobecného súdu zjavne nespadá medzi rozhodnutia uvedené v ust. § 193 CSP, pričom pôvodné ustanovenie § 135 ods. 2 OSP ohľadne prejudiciality sa premietlo do ust. § 194 CSP, avšak nie doslovne, resp. v úplnom rozsahu (súd z rozhodnutia, ak bolo vydané, nevychádza, ale „na také rozhodnutie prihliadne a vysporiada sa s ním v odôvodnení rozhodnutia“). O to viac sa mal súd prvej inštancie vysporiadať s prednesenou argumentáciou sporových strán a dať presvedčivé odpovede na špecifické otázky, ktoré v konaní vyplynuli. Odvolací súd v predchádzajúcich uzneseniach akcentoval právnu istotu žalovaného, na základe čoho dňa 05.08.2024 súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol so strohým konštatovaním, že žalobca nie je vlastníkom pozemkov, pričom otázkou právnej istoty žalobcu, ktorý ako prednostný nadobúdateľ uplatnil svoj nárok pred dražbou v súlade so zákonom č. 427/1990 Zb., dobromyseľne zaplatil cenu predmetu dražby, ako bol tento do malej privatizácie zaradený (pričom zjavne bol tento majetok celý do dražby zaradený s vedomím a súhlasom právneho predchodcu žalovaného – MNV, ktorý proti tomu nič neurobil), uzavrel kúpnu zmluvu, ktorú s potvrdením o zaplatení kúpnej ceny doručil namiesto privatizačnej komisie správneho orgánu na úseku katastra a jeho vlastnícke právo bolo zapísané do katastra a následne potvrdené v konaní Okresného súdu Prešov sp.zn. 14C/250/2010, pričom navyše (mimo súdnych konaní iniciovaných žalobcom) sa k žalobcovi žalovaný správa ako k vlastníkovi pozemkov, a teda ochranou dobromyseľne nadobúdaných práv žalobcu a jeho právnym postavením, sa odvolací súd, a napadnutým rozsudkom aj súd prvej inštancie úplne odmietli zaoberať.

16. Podľa názoru žalobcu rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/13/2020 zo dňa 30.11.2021 nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, resp. za rozhodnutie, ktoré by prelomilo doterajšiu rozhodovaciu prax súdov vo vzťahu k prejudicialite v tom zmysle, že táto sa nemá vzťahovať iba k výroku predchádzajúceho rozhodnutia, ale aj k jeho odôvodneniu, teda aj k prejudiciálne posúdeným otázkam. V tejto súvislosti žalobca poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo/55/2023 zo dňa 14.08.2024, v ktorom dovolací súd akcentuje rozsudok Najvyššieho súdu SR

sp.zn. 3Cdo/115/2016 zo dňa 28.06.2017 a právny názor v ňom obsiahnutý ako záväzný a správny. Teda za daných okolností právny názor, že prejudicialita sa viaže iba na výrok predchádzajúceho rozhodnutia, nie aj na jeho odôvodnenie, je potrebné považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, pričom rozsudok sp.zn. 5Cdo/13/2020 je zjavne odklonným a ojedinelým rozhodnutím senátu 5Cdo dovolacieho súdu, pričom nanajvýš môže svedčiť o rozdielnom rozhodovaní dovolacieho súdu vo vzťahu k prejudicialite. Vzhľadom však na gramatický výklad ust. § 228 CSP a jeho znenie však záväznosť rozsudku nad rámec jeho výrokovej časti neobstojí. V tejto súvislosti komparatívne žalobca poukázal aj na právne názory na riešenie otázky prejudiciality v Českej republike vyjadrené v niektorých súdnych rozhodnutiach tamojších najvyšších súdnych autorít: Nejvyššího soudu ze dne 09.07.1965, sp.zn. 4Cz/94/65), nálezu Ústavního soudu ČR ze dne 22.2.2011, sp.zn. I. ÚS 2849/07a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25.6.2014, sp.zn. 31Cdo/2740/2012.

17. Prejudiciálny účinok súdneho rozhodnutia (t.j. vplyv právoplatného rozhodnutia vydaného v občianskom súdnom konaní založený na záväznosti tohto rozhodnutia aj v ďalšom občianskom súdnom konaní tých istých účastníkov) znamená, že súd nemôže ako predbežnú otázku znovu riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté, ale iba výrokom, resp. vo výroku právoplatného rozhodnutia, nie v rovine posúdenia predbežných otázok, ktoré v konaní vyvstali. Ak sa teda výrokom právoplatného rozsudku v konaní sp.zn. 8C/156/1994 nerozhodovalo a nerozhodlo o určení vlastníctva k dotknutým pozemkom, potom nemohlo byť medzi stranami o otázke vlastníctva právoplatne rozhodnuté a rozhodnutie v konaní sp.zn. 8C/156/1994 (vzhľadom na iný predmet konania - vypratanie) nezakladá prejudiciálny účinok voči nároku uplatnenému v prebiehajúcom konaní. Iný výklad ust. § 228 ods. 1 CSP by sa javil ako extenzívny, pričom je toho názoru, že vzhľadom na jeho jednoznačné gramatické a logicko-systematické vyjadrenie v zákone, extenzívny výklad nie je prípustný. Poukázal pritom na to, ako súdy pristupujú k riešeniu otázky, ktorá v tom - ktorom konaní vyvstane ako predbežná, pričom o tejto otázke buď môžu rozhodnúť ako o základe nároku tzv. medzityčným rozsudkom podľa § 214 CSP (v tomto prípade má výrok medzityčného rozsudku povahu rozhodutej veci s prejudiciálnym účinkom), resp. si o nej môžu urobiť úsudok bez osobitného procedurálneho rozhodnutia o nej (§ 194 ods. 1 CSP). V spore sp.zn. 8C/156/1994 nebolo v otázke vlastníctva rozhodované, alebo bola iba posúdená súdom pre účely ďalšieho rozhodovania vo veci samej. Ani z tohto dôvodu nepovažuje názor odvolacieho súdu o prejudiciálnom vyriešení otázky vlastníctva medzi stranami sporu v konaní sp.zn. 8C/156/1994 za správny, nakoľko v ňom o nej vôbec nebolo rozhodnuté (súdny rozhodnutím). Dôvodom, pre ktorý možno vyvodiť, že otázka vlastníctva dotknutých pozemkov doposiaľ nebola medzi stranami vyriešená žiadnym rozhodnutím súdu je, že sa medzi nimi nevedlo konanie o určení vlastníctva k dotknutým pozemkom, t.j. konanie, v ktorom by bolo určovanie vlastníctva vecou samou.

18. Nemožno jednoducho ignorovať ani fakt, že otázka vlastníctva žalobcu k dotknutým pozemkom bola vyriešená v konaní sp.zn. 14C/250/2010, podrobne a vo vzájomných súvislostiach odôvodneným rozsudkom, pričom iba v tomto konaní mohla byť právoplatne vyriešená otázka vlastníctva meritórne s prejudiciálnym účinkom. Práve toto právoplatné rozhodnutie súdu má byť aj pre tento súd záväzné, pretože sa ním rozhodlo vo výroku súdneho rozhodnutia o vlastníctve žalobcu k dotknutým pozemkom. V tejto súvislosti žalobca poukázal aj na to, že právoplatné rozhodnutie súdu o určení vlastníckeho práva je síce záväzné len pre strany konania, v ktorom bolo vydané, avšak vlastnícke právo osoby, ktorej bolo takýmto právoplatným rozhodnutím súdu prisúdené, musí rešpektovať každý, nielen (druhá) strana konania, v ktorom sa o ňom rozhodlo. Inými slovami, žalovaný nie je oprávnený sponchybovať vlastníctvo žalobcu, pokiaľ mu bolo právoplatne prisúdené v konaní, v ktorom bola otázka vlastníctva vyriešená meritórne (a pokiaľ sa žalovaný sám nedomáhal určenia vlastníctva k dotknutým pozemkom, čo sa doposiaľ nikdy nedomáhal). V opačnom prípade by vzniknutá situácia v praxi znamenala vlastníctvo žalobcu s účinkami erga omnes, okrem žalovaného, pre ktorého by boli dotknuté pozemky vo vlastníctve „nikoho“, keďže ďalší subjekt pripadajúci do úvahy ako vlastníak neexistuje resp. "sa nehlási". Ani Ústavný súd nevyklučuje opätovné posudzovanie predbežnej otázky absolútne, keď pripúšťa: „Popretie prejudiciálnej záväznosti právoplatného súdneho rozhodnutia znamená zásah do stability práva a právnych vzťahov ako aj do riadneho výkonu spravodlivosti; zásada právnej istoty je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre venuje ochrane stavu právnej istoty ako základnému aspektu právneho štátu náležitú pozornosť. Vo veci Brumărescu proti Rumunsku z 28. októbra 1999 ESRP dospel k záveru, že súčasťou práva na spravodlivý proces je tiež princíp právnej istoty. Upresnil, že právna istota predpokladá rešpektovanie princípu právnej moci, teda konečnej povahy súdnych rozhodnutí. Podľa tohto princípu žiadna zo strán nemá právo žiadať preskúmanie právoplatného a vykonateľného rozsudku len za tým účelom, aby

sa domohla nového posúdenia veci a nového rozhodnutia. Prieskum sa nesmie stať maskovaným odvolaním a púha skutočnosť, že môžu existovať dva rôzne pohľady na rovnakú záležitosť, nie je dostatočným dôvodom na nové rozhodnutie veci. Od tohto princípu je možné sa odchýliť len v prípade, že pre to existujú podstatné a naliehavé dôvody (por. Ryabykh proti Rusku z 24. júla 2003, č. 52853/99, § 52“ (Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze č.k. II. ÚS 349/09-36 z 20. januára 2010).

19. Podľa žalobcu navyše rozsudok NS SR sp.zn. 5Cdo/13/2020 zo dňa 30.11.2021 a právny názor v ňom obsiahnutý, nie sú dosť dobre aplikovateľné na prejednávajúcu vec, vzhľadom na rozdielnu skutkovú a právnu situáciu v tejto prejednávanej veci a v spore sp.zn. 5Cdo/13/2020. Je zrejmé, po oboznámení sa s citovaným uznesením dovolacieho súdu, že v danej veci predchádzali sporu o určenie vlastníckeho práva iniciovanému dovolateľom dve konania o peňažné plnenia, kde žalobcami boli právni predchodcovia žalovaného v danom spore o určenie vlastníckeho práva, pričom žalobca domáhajúci sa vlastníckeho práva v samostatnom konaní bol zjavne pasívny čo do uplatnenia a preukázania svojho (domnelého) vlastníckeho práva (protižalobou) v predchádzajúcich konaniach o peňažné plnenie proti subjektom, ktorým svedčilo aj evidenčne vlastnícke právo v katastri nehnuteľností, pričom potreba ochrany princípu právnej istoty vyplývala podľa odvolacieho súdu a následne aj dovolacieho súdu aj z toho, že predtým priznané finančné plnenia by sa stali bezdôvodným obohatením na strane žalovaného na základe žaloby o určenie vlastníckeho práva, ak by sa takejto žalobe vyhovel. Vo veci žalobcu je však situácia úplne iná. Od konca roku 1991 doteraz mu v katastri svedčí zápis vlastníckeho práva, nikdy nebol pasívny vo vzťahu k uplatňovaniu a ochrane svojho vlastníckeho práva, na rozdiel od žalovaného, ktorý nikdy doteraz žiadnu žalobu o určenie, že je vlastníkom dotknutých pozemkov na LV č. XXX pre k. ú. D. E. B., alebo ich častí, nepodal. Žaloba v konaní sp.zn. 8C/156/1994 síce bola žalobou o plnenie, ale vlastne samoučelnou žalobou, nič neriešiacou vo vzťahu k prípadnej zmene zápisu vlastníctva v katastri nehnuteľností, čo konštatoval aj odvolací súd v tejto veci v rozsudku sp.zn. 2Co/93/2005 zo dňa 25.05.2005. Navyše povinnosť plniť – vypratanie, ktorého výkonu sa žalovaný následne nikdy nijako nedomáhal, dokonca v roku 2013 žalobcovi jeho nehnuteľnosti odovzdal, a aj v nasledujúcom období s ním konal opakovane v rôznych správnych konaniach ako s vlastníkom, nemožno porovnávať s povinnosťou poskytnúť finančné plnenie (ako tomu bolo v prípade konania pred NS SR sp.zn. 5Cdo/13/2020), ktoré plnenie sa priamo môže stať v prípade vlastníctva inej osoby, ako plnenie bez právneho dôvodu, bezdôvodným obohatením, pričom z priznaného vypratania priamo bezdôvodné obohatenie nevyplýva.

20. Tiež konanie tamojšieho súdu sp.zn. 14C/250/2010, v ktorom sa riešila otázka vlastníckeho práva nehnuteľností, pozemkov a kaštieľa, medzi subjektami, ktorým mohlo svedčiť vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam, nasledovalo po skončení konania sp. zn. 8C/156/1994, v ktorom sa obec Chminianska Nová Ves nikdy žalobným návrhom nedomáhala určenia vlastníckeho práva k pozemku žalobcu, za ktorý spolu s kaštieľom žalobca dobromyseľne a v dobrej viere plnil, čo sa roku 1991 od neho žiadalo, stanovenú cenu týchto nehnuteľností. Práve žalovanému je potrebné pričítať pasivitu, ak sa niekedy chcel považovať za vlastníka pozemku F. č. X v k.ú. D. E. B., resp. parcel z neho vytvorených neskôr. Za daných okolností, v konaní sp.zn. 14C/250/2010 bolo rozhodnuté o vlastníckom práve žalobcu „erga omnes“. Práve s poukazom na jestvujúce právoplatné rozhodnutie o určení vlastníctva v konaní sp.zn. 14C/250/2010 má žalobca za to, že dôvod pre prípadné opätovné posúdenie otázky vlastníctva žalobcu by bol daný v prípade, ak by žalovaný pre to bol učinil relevantný úkon, nakoľko žiaden z doterajších úkonov žalovaného nie je spôsobilý zmeniť stav zápisu vlastníctva v prospech žalobcu k predmetným pozemkom v katastri nehnuteľností – stav právnej neistoty žalobcu sa neodstráni a rovnako ani stav údajnej právnej neistoty u žalovaného.

21. Žalobca tiež skonštatoval, že žalovaný síce popiera vlastnícke právo žalobcu k nehnuteľnostiam, pozemkom, na ktorých sa nachádzajú stavby žalovaného, s poukazom na výsledok konania sp.zn. 8C/156/1994, avšak parcely F. č. X/X a X/X v k.ú. D. E. B. nadobudol žalobca zámennou zmluvou v roku 2014 (čo žalobca v konaní súdu vyslovene uviedol), uzavretou s D. A. C., spotrebné družstvo, teda pred viac ako 10 rokmi, preto vo vzťahu k týmto parcelám boli vznesené námietky žalovaného nedôvodné, a súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, ak skonštatoval, že žalobca nie je vlastníkom predmetných nehnuteľností, pretože vlastníctvo parcel F. č. X/X a X/X v k.ú. D. E. B. žalobca nadobudol na základe iného právneho titulu ako vlastníctvo ostatných parcel vedených na LV č. XXX pre k.ú. D. E. B.. A vzhľadom na právne posúdenie prejudiciality súdom prvej inštancie, ktoré neobstojí, je nesprávny aj skutkový záver súdu prvej inštancie, že žalobca nie je vlastníkom parcel F. č. X/X, X/XX, X/XX, X/XX a X/XX v k.ú. D. E. B..

22. Vzhľadom na vyššie uvedené je napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie založený na nesprávnom právnom posúdení veci, na nesprávnych a svojvoľných skutkových záveroch, ako celok je nepresvedčivým a arbitrárnym rozhodnutím, ktoré neobstojí, je potrebné ho zrušiť alebo zmeniť. Ak odvolací súd v uznesení zo dňa 27.03.2024 argumentoval, že je oprávnený vrátiť aj druhýkrát vec na prejednanie súdu prvej inštancie, nakoľko je nežiadúce, aby súdy prvej inštancie prenášali ťarchu rozhodovania na odvolacie súdy, a podľa odvolacieho súdu v tejto veci šlo o taký prípad, tak z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 05.08.2024 je zrejmé, že práve týmto napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie naplnil to, čo mu predtým odvolací súd (podľa žalobcu nedôvodne, pretože predchádzajúcim rozsudkom súdu prvej inštancie v tejto veci nechýbalo odôvodnenie v zmysle vlastných úvah súdu úplne, ako je tomu v prípade rozsudku zo dňa 05.08.2024) vytkol, a ťarchu zodpovednosti za presvedčivé rozhodnutie preniesol na odvolací súd.

23. Namietal, že súd prvej inštancie vo vzťahu k rozhodnutiu o náhrade trov konania v bode 51. odôvodnenia rozsudku iba vágne uviedol, že sčasti zavinil zastavenie konania žalobcu, vo zvyšku bol neúspešný, pričom existenciu dôvodov pre výnimočné nepriznanie náhrady trov konania žalobcu netvrdil a zo spisu ani nevyplývala. Takéto odôvodnenie výroku II. rozsudku neobstojí, nakoľko žalobca opakovane počas konania poukazoval na účelové konanie žalovaného, kvôli čomu žalobca musel disponovať žalobou, napr. keď žalovaný účelovo až po viac ako 6 rokoch dal zapísať zákonné vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z. do katastra nehnuteľností, aby zmaril nároky žalobcu, aby namietal premlčanie, keď žalovaný v rozpore so zásadami koncentrácie konania a povinnosťou predniesť skutkové tvrdenia a dôkazy včas reagoval aj v rámci dokazovania na žalobu žalobcu iba sčasti (iba namietaním vlastníckeho práva žalobcu), pričom iba pod hrozbou koncentrácie konania začal žalovaný rozširovať svoju procesnú obranu a predkladať ďalšie dôkazy, čím zjavne najmä žalovaný neprispel k hospodárnosti konania. Žalobca tiež opakovane poukázal na účelový postoj žalovaného k nemu, kde po tom, čo koncom roku 2013 žalovaný dobrovoľne odovzdal žalobcovi žalobcove nehnuteľnosti, mimo súčasných súdnych konaní medzi žalobcom a žalovaným, v ktorých žalovaný vlastníctvo žalobcu k nehnuteľnostiam vedeným na LV č. XXX pre k.ú. D. E. B. popiera, žalovaný v rôznych správnych konaniach aj mimo nich sa k žalobcovi správa ako k vlastníkovi týchto nehnuteľností a ako s vlastníkom s ním koná, ba dožaduje sa žalovaný, aby žalobca ako vlastník konal. Tiež sú zrejme historické a skutkové okolnosti veci, stav právnej neistoty žalobcu, ktorý v dobrej viere kúpil kaštieľ s pozemkom, zaplatil zaň, v súvislosti s čím sa zadlžil, bolo mu bránené, aby užíval a zveľadil čo aj časť z toho, za čo zaplatil, pričom je zrejmé, aj z ohľadky, že nehnuteľnosti žalobcu (a to všetky – kaštieľ aj pozemky) spustli, rovnako spustli aj spevnené plochy žalovaného na pozemkoch žalobcu (žalovaný v zmysle súčasného územného plánu s nimi neráta, napriek tomu ich ani neopravil, ani neodstránil), teplovodný kanál žalovaný neodstránil, hoci na to bol zo zákona povinný (bez ohľadu na to, kto je vlastníkom pozemku), za čo zodpovednosť možno pričítať len a výlučne „spravovaniu“ nehnuteľností žalovaným, až do roku 2013. Nikto nikdy žalovanému nebránil, aby preukázal, že výška nároku tvrdená a požadovaná žalobcom nie je dôvodná, že nárok by mal byť nižší, akýmkoľvek dôkazom (napr. súkromným znaleckým posudkom), na čo by žalobca bol mohol reagovať napr. dispozíciou žalobou. Voči v tomto zjavne pasívnemu žalovanému však na to nebol žiaden dôvod. Žalovaný sa však spoliehal na svoj status obce ako subjektu samosprávy, pričom bol zvýhodňovaný už len tým, že sa od neho napriek všetkým okolnostiam nežiadali súdne poplatky. Žalobca má za to, že ak by aj mal byť v spore vo veci samej viac neúspešný ako úspešný, resp. celkom neúspešný, obsah spisu a skutočnosti z neho vyplývajúce pre taký prípad dostatočne odôvodňujú uplatnenie ust. 257 CSP. Preto ani výrok II. rozsudku súdu prvej inštancie nie je presvedčivý ani spravodlivý, a preto neobstojí.

24. Vzhľadom na vyššie uvedené žalobca navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok v oboch výrokoch I. a II. a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne, aby odvolací súd zmenil napadnutý výrok I. rozsudku tak, že zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 270.901,99 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a rozhodne o zriadení vecného bremena vo vzťahu k stavbe vzdušné elektronické siete - 323 m² za odplatu, napadnutý výrok II. aby odvolací súd zmenil tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z výšky súdom priznaného plnenia, a aby odvolací súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

25. K odvolaniu žalobcu podal vyjadrenie žalovaný. Pokiaľ žalobca v odvolaní odkazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. II. ÚS 349/09-36 z 20.1.2010, žalovaný upozornil na skutočnosť, že žalobcom tvrdený názor ústavného súdu, ktorý uvádza v kurzíve

sa vôbec v náleze č. II. ÚS 349/09 nenachádza. V rozsudku Ryabykh v. Rusko z 26.7.2003, č. 52853/99, na ktorý žalobca tiež odkazuje, sa Európsky súd pre ľudské práva nezaoberal prejudiciálnou otázkou ale tým, či je možné na základe mimoriadneho opravného prostriedku podaného osobou, ktorá nie je účastníkom konania (v uvedenom prípade predsedom krajského súdu) zrušiť právoplatné rozhodnutie súdu. Vzhľadom na uvedené je argumentácia žalobcu v tejto časti úplne zavádzajúca. Naopak z uvedeného rozsudku možno vyvodiť, že princíp právnej istoty je princípom, ktorý je Európskym dohovorom o ľudských právach a základných slobodách chránený ako súčasť práva podľa čl. 6 ods. 1.

26. Pokiaľ sa žalobca pokúša presvedčiť odvolací súd o tom, že ak by nebol vlastníkom sporných pozemkov žalobca, potom by nebol žiadny subjekt, ktorému by vlastnícke právo svedčalo a to s odkazom na rozsudok okresného súdu sp.zn. 14C/250/2010, ide iba o ďalšie zavádzanie súdu zo strany žalobcu a úplné prehliadanie argumentácie žalovaného, ktorý opakovane uvádzal, že vlastnícke právo svedčí práve žalovanému.

27. Uviedol, že Krajský súd v Prešove v rozsudku č.k. 2Co/93/05-470 z 25.5.2005 nespochybnil vlastnícke právo žalobcu iba tým, že žalobca potom, čo uzatvoril kúpnu zmluvu so Štátnou vedeckou knižnicou, nepodal návrh na registráciu zmluvy štátnym notárstvom a teda zmluva je neplatná, ale tiež tým, že Hospodárska zmluva č. X/XX o prevode správy k predmetným pozemkom uzatvorená medzi bývalým G. E. B. D. E. B. a H. B. F. je neplatná z dôvodu, že pozemky, ktoré sú predmetom sporu a ktorým správu mal previesť bývalý G. E. B. D. E. B. na H. B. F. neboli pre obec D. E. B. prebytočné. Žalovaný na tieto skutočnosti opakovane upozorňoval, napr. vo vyjadrení z 29.7.2024. Žalobca však vedome prehliada uvedenú argumentáciu krajského súdu a aj žalovaného a zavádzajúco tvrdí, že ak nie je vlastníkom žalobca, potom iný vlastníč sporných pozemkov neexistuje.

28. Pokiaľ žalobca tvrdí, že rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Cdo/13/202 z 30.11.2021, na ktorý odkazuje okresný súd v napadnutom rozsudku, nie je na vec aplikovateľný, s týmto názorom nie je možno súhlasiť, ide o názor opätovne zavádzajúci, absolútne prehliadajúci obsah rozsudku najvyššieho súdu. Z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že otázka záväznosti predchádzajúceho rozhodnutia, ktorým bola otázka vlastníckeho práva riešená iba ako prejudiciálne, bola najvyšším súdom riešená ako otázka právna a skutkové okolnosti uvedenej veci nemali žiadny vplyv na vyslovený právny názor najvyššieho súdu. Navyše, ak je možné z rozsudku niečo vyvodiť ohľadom vlastníckeho práva tej strany sporu, ktorej vlastnícke právo nesvedčalo na základe prejudiciálnej otázky, potom je to záver, že práve v spore o plnenie mohla táto strana sporu uplatňovať a preukazovať svoje vlastnícke právo, čo však neurobila.

29. Žalovaný už v spore vedenom na okresnom súde pod sp.zn. 8C/156/1994 a aj v tomto spore uplatňoval a preukazoval svoje vlastnícke právo. Argumenty žalovaného však žalobca prehliada. Samotná skutočnosť, že žalobca je ako vlastníč zapísaný v katastri nehnuteľností, je irelevantná, keďže žalovaný vlastnícke právo žalobcu spochybňoval a uvádzal skutočnosti, ktoré svedčia pre to, že vlastníkom sporných pozemkov je žalovaný.

30. Žalobca neuvádza žiadne skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že vlastníkom sporných nehnuteľností je on. Z jeho argumentácie vyplýva iba to, že uzatvoril kúpnu zmluvu, zaplatil kúpnu cenu a je ako vlastníč zapísaný v katastri nehnuteľností a to na základe rozsudku okresného súdu sp.zn. 14C/250/2010. Žalovaný zdôrazňuje, že nebol účastníkom konania vo veci vedenej na okresnom súde pod sp.zn. 14C/250/2010. Žalobcov tvrdenie o tom, že tento rozsudok je pre žalovaného záväzný, keďže je záväzný voči každému, nemá žiadnu logiku a ani oporu v žiadnom právnom predpise. Takáto názor by znamenal, že ak je vlastnícke právo zapísané v katastri nehnuteľností, potom ho nemôže nikto nikdy spochybníť.

31. Žalovaný na podporu svojich tvrdení o tom, že je vlastníkom sporných pozemkov a preto žalobca vo veci nie je aktívne vecne legitimovaný, predkladal skutkové a aj právne argumenty a zároveň spochybňoval vlastnícke právo žalobcu. Vo vyjadrení z 29.7.2024 k potrebe registrácie kúpnej zmluvy, ktorú uzatvoril žalobca so H. B. F. odkázal vo vzťahu ku tvrdenému nadobudnutiu vlastníckeho práva ku pozemku žalobcom (v uvedenom konaní žalovaným A. B.) a to kúpnu zmluvou zo 17.10.1991, ktorú uzatvoril žalobca so H. B. F., na časť odôvodnenia rozsudku krajského súdu, z ktorej je zrejmé, že žalobca nie je vlastníkom sporných nehnuteľností a teda nie je ani aktívne vecne legitimovaný. Okresný súd preto rozhodol správne, ak žalobu žalobcu zamietol.

32. Nad rámec uvedeného považoval žalovaný za potrebné uviesť, že nárok uplatnený žalobcom by bol v prípade, ak by aj bol vlastníkom sporných nehnuteľností, v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný zdôrazňuje, že žalobca nebol vlastníkom sporných pozemkov v čase, keď došlo ku výstavbe nehnuteľností, za užívanie ktorých žiada náhradu a vydanie bezdôvodného obohatenia. Zákon č. 66/2009 Z.z. mal slúžiť k tomu, aby bola náhrada za zriadenie vecného bremena poskytnutá osobám, ktorí sú obmedzení vo svojom vlastníckom práve stavbami, ktoré boli postavené za socializmu na ich pozemkoch v čase, keď boli vlastními pozemku. Podľa názoru žalovanej tento zákon nemá slúžiť špekulatívnym nárokom osôb, ktoré nadobudli nehnuteľnosti v privatizácii a až potom, ako boli zastavané obecnými stavbami a už vôbec nie osobám, ktoré už v čase privatizácie nehnuteľnosti mali vedomosť o tom, že ide o zastavané pozemky a s týmto vedomím ich v privatizácii aj nadobudli. Žalovaný poukázal na to, že sporné pozemky nikdy neslúžili žalobcovi na podnikanie, na účel ktorý ich údajne sprivatizoval, žalobca za tieto pozemky nikdy neplatil dane z nehnuteľností a nikdy ani žiadne daňové priznanie k týmto pozemkom nepodal.

33. Žalovaný poukázal aj na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Wiegandová v. Česká republika (sťažnosť č. 51391/19), ktorým vyslovila, že právo sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd porušené nebolo a v ods. 58 ako jeden z argumentov uviedol: „Vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam prejednávanej veci Súd považuje za relevantné, že sťažovateľka nebola pôvodným vlastníkom nájomného domu, od ktorého bola budova prevedená v roku 1961 na štát; nebola ani právnym nástupcom, ktorému bola budova vrátená v reštitúcii v roku 1991 a vo vzťahu k nej bolo o rok neskôr v prospech bytového družstva zákonom zriadené vecné bremeno. Sťažovateľka nadobudla budovu až v roku 2003 ako súčasť dedičstva. V čase nadobudnutia budovy si tak musela byť vedomá existencie vecného bremena k družstevným bytom ich právneho režimu, ako vyplýval z § 28d zákona č. 42/1992 Sb., a hlavne skutočnosti, že vecné bremeno nie je časovo obmedzenéI napriek tomu dedičstvo prijala, čím sa stala vlastníčkou nehnuteľností (C. a B. proti Slovensku, č. 49103/09, rozhodnutí zo dňa 5. novembra 2013, § 48). Vo veci A. v. Slovenská republika (sťažnosť č. 4014/12) ESLP vyslovil, že právo sťažovateľa vlastníť majetok nebolo porušené, ak mu nebol priznaný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie jeho pozemkov, pričom poukázal na to, že v prejednávanej veci bolo zvlášť dôležité, že sťažovateľova žiadosť o odškodnenie bola zamietnutá podľa pravidla contra bonos mores a že toto pravidlo sa na jeho žiadosť vzťahovalo s ohľadom na veľmi špecifické okolnosti, za ktorých bola žiadosť podaná a bola presadzovaná a to hlavne preto, že sťažovateľ nadobudol majetok z vlastnej vôle, plne si súc vedomý jeho stavu.

34. Vzhľadom na uvedené je žalovaný presvedčený, že akýkoľvek žalobcom vznesený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, resp. nárok na náhradu za obmedzenie vecným bremenom je v rozpore s dobrými mravmi.

35. V odvolacej replike žalobca zotrval v plnom rozsahu na ním podanom odvolaní zo dňa 04.10.2024 a na dôvodoch tohto odvolania, pričom žalobca opravil chybu v písaní, ktorá vznikla nedopatrením pri vypracovaní odvolania, kde citácia, ktorej nesprávnosť namieťa žalovaný, nepochádza z označeného nálezu Ústavného súdu SR, ale z judikátov NS SR, a to z rozsudku NS SR sp.zn. 4Cdo/231/2013 zo dňa 25.06.2014 a z rozsudku NS SR sp.zn. 4Cdo/84/2014 zo dňa 25.03.2015, a teda veta predchádzajúca citácii mala znieť: „Ani dovolací súd nevyklučuje opätovné posudzovanie predbežnej otázky absolútne, keď pripúšťa.“ Za uvedenú nesprávnosť v argumentácii sa ospravedlňuje.

36. Vo vzťahu k ostatnej časti vyjadrenia žalovaného skonštatoval, že žalovaný sa obmedzuje na opätovné osočovanie žalobcu, pričom však neprednáša vôbec žiadnu novú vecnú argumentáciu, iba opakuje časti svojich doterajších vyjadrení vo veci, čo tvorí podstatnú časť textu vyjadrenia, spolu s citáciami častí rozhodnutí súdov oboch inštancií v konaní Okresného súdu Prešov sp.zn. 8C/156/1994. Žalovaný na odvolaciu argumentáciu žalobcu reaguje opakovaním už uvedeného, pričom takto koncipované vyjadrenie možno považovať za zbytočné nad rámec toho, že ide o vyjadrenie na výzvu súdu, pričom je potom dôvod pochybovať o takomto vyjadrení ako účelnom úkone právnej služby. Žalobca na uvedenú argumentáciu žalovaného reagoval ako počas konania, tak aj v podanom odvolaní.

37. Žalovaný vo vyjadrení opakovane tvrdí, že žalobca sa pokúša zavádzať súd, pričom je to ale žalovaný, kto prekrúca tvrdenia žalobcu a prezentuje ich účelovo v rozpore so zásadami hermeneutiky, pričom žalobca sa iba domáha ochrany svojich práv a nárokov, pričom vznáša argumenty a právne úvahy

v medziach formálnej logiky, na ktoré legitímne očakáva presvedčivé a argumentačne vyčerpávajúce, dialekticky podané odpovede zo strany súdu, ktorých sa mu zatiaľ nedostalo (mimo konania Okresného súdu Prešov sp.zn. 14C/250/2010), čo vytkol napadnutému rozsudku prvej inštancie. Preto žalobca na svojich odvolacích námietkach trvá, aj čo do posúdenia otázky prejudiciality, aj čo do otázky vlastníckeho práva žalobcu.

38. Žalovaný tvrdí, že on je vlastníkom pôvodnej parcely č. X v k.ú. D. E. B. podľa zákona o majetku obcí, pričom sa opiera o názor súdov v konaní sp.zn. 8C/156/1994, že Hospodárska zmluva č. X/XX medzi G. (žalovaného právnym predchodcom) a H. B. F. by mala byť neplatná, pretože predmetný pozemok nemohol byť pre obec prebytočným majetkom, keďže na ňom stáli stavby žalovaného. Pritom je zrejmé, že ani počas konania sp.zn. 8C/156/1994, ani následne žalovaný neurobil nikdy žiaden úkon, ktorým by dosiahol určenie, že je vlastníkom predmetného pozemku a zmenu zápisu vlastníctva v katastri, dokonca v septembri 2013 žalobcovi nehnuteľnosti dobrovoľne odovzdal na základe rozsudku vo veci sp.zn. 14C/250/2010, pričom aj na základe obhliadky v tomto konaní sp.zn. 20C/365/2015 bolo zistené, že žalovaný nechal spustnúť nielen nehnuteľnosti žalobcu, kaštieľ a pozemok, ale aj svoje stavby, s ktorými do budúca podľa územného plánu obce dokonca žalovaný vôbec neráta (komunikácie, vzdušné vedenie, teplovod - ktorý bol zo zákona povinný ako nefunkčný odstrániť), resp. ani neboli a nie sú povolené (časť vodovodu). Naopak, konanie žalovaného je zavádzajúce a účelové, pretože keby mal byť vlastníkom pozemku, pôvodnej parcely č. X, nebol by dal zapísať do katastra nehnuteľností zákonné vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z., nemal by na to dôvod.

39. Vzhľadom na uvedené ani názor, že predmetný pozemok č. X nebol prebytočným majetkom, už v súčasnosti neobstojí vôbec, keďže žalovaný nerobí nič pre zachovanie týchto stavieb, sám ich nechal spustnúť do súčasného stavu, pričom za daných okolností nikdy takáto úvaha o neprebytočnosti racionálne nemohla obstať vo vzťahu k celému pozemku. S ohľadom na to, že žalobca do vlastníctva vstupoval dobromyseľne, postupom „sui generis“ na základe zákona č. 427/1990 Zb. o malej privatizácii, zaplatil za kaštieľ a pozemok požadovanú cenu, pričom o stavbách pod povrchom zeme nemal v danom čase ani vedomosť, komunikácie na pozemku bral ako skutočnosť, a až v súdnom konaní sp.zn. 8C/156/1994 sa dozvedel, že sa k týmto stavbám vlastnícky hlási tunajší žalovaný. Ak súdy v konaní sp.zn. 8C/156/1994 jeho nadobudnutiu vlastníckeho práva ku kaštieľu a pozemku neposkytli ochranu ani čiastočne, bol ich postup voči žalobcovi zjavne arbitrárny, pretože odmietli akokoľvek prihliadať na špecifickosť situácie žalobcu, a preto sa žalobca domáha, aby sa s otázkou jeho vlastníckeho práva, ak toto žalovaný spochybňuje, súdy v tomto konaní vysporiadali vyčerpávajúcim spôsobom.

40. Poukázal na ust. § 23 ods. 1 zákona č. 427/1990 Zb., podľa ktorého je zrejmé, že vyhláška Federálneho ministerstva financií č. 119/1988 Zb. (a teda ani jej predchádzajúca vyhláška Federálneho ministerstva financií č. 90/1984 Zb.) sa nevzťahuje pri aplikácii zákona č. 427/1990 Zb., teda pri prevodoch vlastníctva majetku podľa predmetného zákona. Preto argument, že žalobca majetok zaradený do verejnej dražby nemohol vlastnícky nadobudnúť pre údajnú neplatnosť hospodárskej zmluvy z roku 1988 je arbitrárny, pretože prevádzková jednotka bola platne a účinne zaradená do verejnej dražby, v procese zaradzovania a prípravy dražby žiaden subjekt tento proces nenamietal, a žalovaný už vôbec nie. Právny predchodca žalovaného, G., Hospodársku zmluvu č. X/XX uzavrel, potom voči H. B. F. v C. žiadnu neplatnosť nenamietal, od účinnosti zákona o obecnom zriadení dňom 06.09.1990 tak neučinil ani žalovaný, až do zavŕšenia procesu prevodu vlastníctva k pozemku a ku kaštieľu podľa zákona č. 427/1990 Zb. zápisom vlastníctva v prospech žalobcu do evidencie katastra. Z toho je zrejmé, že v čase zaradenia prevádzkovej jednotky do procesu verejnej dražby žalovaný rešpektoval skutočnosť, že nie je vlastníkom predmetných nehnuteľností, a teda akceptoval platnosť Hospodárskej zmluvy č. X/XX. Subjekt práva sa nemôže dovolávať platnosti, resp. neplatnosti, právneho úkonu podľa toho, ako mu to v konkrétnej situácii vyhovuje, účelovo, ako to robil a robí žalovaný, ktorý najprv proces verejnej dražby kaštieľa s pozemkom umožnil, následne ho namietal; v roku 2013 žalobcovi nehnuteľnosti odovzdal, následne odmietal znášať akékoľvek následky s tým spojené; ak treba žalobcovi ako vlastníkovi niečo uložiť, žalovaný ako obec to urobí, ak má ale žalobcu pribrať ako účastníka do stavebného konania, vedome ho opomenie; argumentuje potrebnosťou pozemku pre obec kvôli svojim stavbám na ňom, dá zapísať zákonné vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z. (ktoré samo osebe popiera vlastnícke právo žalovaného k pozemku, pretože k vlastnému pozemku by obec nemala dôvod vznik takéhoto vecného bremena tvrdiť, nieto ho ešte dať zapísať), následne nechá stavby spustnúť v podstate na ruiny, a ani ich neodstráni (viď teplovodný kanál, tiež časť komunikácií). To žalovaný je ten, kto zavádza a koná účelovo. Ak G. uzavrel Hospodársku zmluvu č. X/XX, nič

nenamietal v rozhodnom čase, a následne sa jeho právny nástupca, žalovaný, domáhal toho, že by nemala byť platná, priznanie ochrany takémuto argumentu nie je ničím iným ako porušením zásady, že neplatnosti úkonu sa nemôže dovolávať ten, kto ju vyvolal, najmä ak kaštieľ s pozemkom boli zaradené do malej privatizácie, a v danom čase sa neurobil žiaden úkon, ktorý by zabránil predaju alebo dražbe postupom sui generis podľa zákona č. 427/1990 Zb., pričom kúpa užívateľom ako prednostným záujemcom postupom podľa tohto zákona musí mať rovnaké účinky ako príklep na dražbe.

41. Preto ak súdy v konaní sp.zn. 8C/156/1994 skonštatovali, že žalobca sa nestal vlastníkom predmetných nehnuteľností na základe procesu podľa zákona č. 427/1990 Zb., hoci splnil všetky podmienky vyžadované vyslovene týmto zákonom a došlo k zápisu vlastníctva do katastra, pričom rozhodujúcim argumentom pre takéto rozhodnutie malo byť, že žalobcom uzavretá zmluva nebola registrovaná štátnym notárstvom, resp. že pozemok nemal byť pre žalovaného prebytočný, šlo o dôvody nad rámec zákona č. 427/1990 Zb. a procesov prevodu vlastníctva majetku ním zavedených, pričom sa javí, akoby súdy hľadali spôsob a dôvody, ako žalobcovi neposkytnúť súdnu ochranu v žiadnom rozsahu, čo vyplýva už len z tej skutočnosti, že v konaní, v ktorom uplatneným nárokom bolo vypratanie (nie určenie vlastníctva), na základe primárnej skutočnosti, že časť žalobcom nadobudnutého pozemku v procese malej privatizácie bola zastavaná stavbami žalovaného, pričom bolo rozhodnuté o vyprataní žalobcu z celého pozemku, žalovaný sa nikdy nedomáhal určenia vlastníctva k pozemku, a teda voči žalobcovi, ktorý za kaštieľ a pozemok zaplatil, súdy odmietli akokoľvek uplatniť zásadu primeranosti zásahu do vlastníckeho práva nadobudnutého dobromyseľne. „De facto“ žalobca ako užívateľ a prednostný záujemca kúpil vec dobromyseľne od štátu, pričom štát mu následne odmietol poskytnúť ochranu v akomkoľvek rozsahu, vo vzťahu k pozemku hoci aj len v časti kaštieľom zastavaného pozemku a nevyhnutnej časti príslušného pozemku. Tiež bolo a je v rámci úvahy o (ne)prebytočnosti pozemku zjavné, že žalovaný a jeho právny predchodca G. spôsobili stav, kedy bolo vlastnícke právo žalobcu spochybňované žalovaným, a najmä vyvolali dôvody pre toto spochybňovanie. Za daných okolností je v rozpore s dobrými mravmi práve dožadovanie sa ochrany a jej poskytnutie takémuto subjektu, ktorý prípadný vadný právny stav a právnu neistotu vyvolal a spôsobil – v tomto prípade zjavne žalovaný. Žalovaný sa snaží žalobcu prezentovať ako pozemkového špekulanta, pričom je to však práve žalovaný, ktorý koná špekulatívne a účelovo, pričom do dnešného dňa žalovaný odmieta preukázať, že jeho v súčasnosti už schátrané a neutržiavané stavby na parcelách žalobcu boli povolené a postavené v súlade s platnými právnymi predpismi, čím samotný žalovaný spôsobil tento spor. Za daných okolností v súčasnosti vôbec existencia týchto stavieb je v rozpore s dobrými mravmi, keď sú to „čierne stavby“. Teplovodný kanál bol žalovaný povinný odstrániť už dávno zo zákona, na čo odmieta reflektovať. Keďže sa žalovaný hlási k vlastníctvu týchto stavieb, tak bol a je povinný ich buď odstrániť alebo zlegalizovať, o čo zjavne nejaví záujem, pričom aj v prípade pôvodne priznaného nároku na plnenie žalobcovi za obsolentný teplovodný kanál sa žalovaný skrýval v rámci poplatkovej povinnosti pri odvolaní za verejný záujem, pričom podstatou nároku žalobcu bola tá skutočnosť, že žalovaný ako vlastník nefunkčného teplovodu bol povinný tento odstrániť, čo práve je verejný záujem vyplývajúci zo zákona, pričom žalovaný túto povinnosť nielenže nesplnil, ale ešte aj bola jemu vyrúbená poplatková povinnosť následne v rámci autoremedúry súdom zrušená.

42. V odvolacej duplike žalovaný uviedol, že už zo žalovaným prezentovaných skutočností uvedených v jeho vyjadrení k odvolaniu žalobcu proti rozsudku z 5.8.2024 je zjavné, že skutočnosť, že je vlastníkom sporných nehnuteľností bola právne a skutkovo odôvodnená už v rozsudkoch Okresného súdu Prešov a Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 8C/156/1994. Nejde teda o žiadnu novú právnu a skutkovú argumentáciu žalovaného, ale iba konštatovanie skutočností, ktoré už boli súdmi v súdnych konaniach, ktoré medzi žalobcom a žalovaným prebiehali na základe zisteného skutkového stavu právne posúdené a to aj vo vzťahu ku platnosti Hospodárskej zmluvy č. X/XXXX.

43. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona, v dôsledku čoho sa na takýto právny úkon hľadí tak, ako keby nebol nikdy urobený. Absolútne neplatný právny úkon nespôsobí právne následky a na absolútnu neplatnosť právneho úkonu je povinný súd prihliadať z úradnej povinnosti aj bez návrhu strán konania.

44. Ak žalobca argumentuje tým, že Hospodárska zmluva č. X/XX nie je neplatná z dôvodu, že žalovaná obec mala nechať údajne spustiť stavby, ktoré sa na pozemku nachádzali a ktoré žalovanej slúžili, ide o ničím nepodložené tvrdenia žalobcu. Jediná nehnuteľnosť, ktorá je na spornom pozemku schátraná,

je kaštieľ vo vlastníctve žalobcu, ktorý ako žalovaná už uviedla vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného, nikdy žalovanému na podnikanie, na ktoré ho mal získať v rámci tzv. malej privatizácie“ neslúžila, nikdy ho nevyužíval a nevyužíva ho ani v súčasnosti. Jediná stavba, ktorá sa nachádza na spornom pozemku a ktorá je už nepotrebná pre žalovanú je teplovodné potrubie.

45. Žalovaný odkázal na ods. 2 a 3 rozsudku z 5.8.2024, v ktorom súd podrobne popísal tvrdenia žalobcu o tom, ako je sporná nehnuteľnosť využívaná žalovanou. Teda bola využívaná nielen pred v roku 1988, ale je využívaná aj v súčasnosti.

46. Pokiaľ žalobca tvrdí, že ide o stavby a nehnuteľnosti schátrané, tieto jeho vyjadrenia sú tak v úplnom rozpore s jeho vyjadreniami v konaní pred okresným súdom.

47. Žalovaný zdôraznil, že na spornom pozemku stojí a pred rokom 1988 stála budova obecného úradu, o ktorej mal žalobca vedomosť. Mal vedomosť o tom, že pozemok slúži obyvateľom obce, že tento tvorí prístup ku zdravotnému stredisku a ku kostolu. Táto skutočnosť vyplýva jasne z čl. II kúpnej zmluvy z 17.10.1991, ktorú uzatvoril žalobca so H., kde je uvedený: „Predávajúci (žalobca) prehlasuje, že na nehnuteľnosti viazne bremeno spočívajúce v práve prechodu cez uvedenú parcelu k zdravotnému stredisku a kostolu, nachádzajúcemu sa na susednej parcele. Právo prechodu pre užívateľov zdravotného strediska spočíva v práve prechodu peších a motorových vozidiel. Kupujúci prehlasuje, že tieto skutočnosti sú mu dobre známe a nehnuteľnosť s týmto vecným bremenom kupuje.“

48. Pokiaľ žalobca tvrdí, že sa dozvedel o stavbe vodovodného a teplovodného potrubia až v konaní vedenom pod sp.zn. 8C/156/1994, aj z týchto jeho vyjadrení je zrejmé, že o týchto skutočnostiach a o tom, že pozemok bol vždy pre žalovanú potrebný a to aj v roku 1988, musel mať vedomosť najneskôr tri roky potom, čo zmluvu zo 17.10.1991 uzatvoril.

49. Žalovaný taktiež považuje za potrebné uviesť, že pri posudzovaní absolútnej neplatnosti právneho úkonu je potrebné prihliadať na okolnosti, ktoré existovali v čase, keď ku právnomu úkonu došlo a iba podľa nich absolútnu neplatnosť právneho úkonu posúdiť. Teda žalobcom tvrdené skutočnosti, teda údajné schátranie stavieb, ktoré sa na spornom pozemku nachádzajú, konanie resp. nekonanie žalobcu či žalovanej po roku 1988, teda po roku, keď došlo ku uzatvoreniu Hospodárskej zmluvy č. X/XXXX, sú pre posúdenie absolútnej neplatnosti právneho úkonu nepodstatné. Navyše je to práve žalobca, ktorý založil celú svoju žalobu a svoj nárok na vyplatenie ním požadovaných súm na tvrdeniach o tom, že žalovaná sa hlási k stavbám, ktoré sa na spornom pozemku nachádzajú a že tieto sú žalovanou aj užívané.

50. Tvrdenia žalobcu o tom, že z ust. § 23 ods. 1 zák. č. 427/1990 Zb. vyplýva, že vyhláška FMF č. 119/1988 Zb. sa nevzťahuje pri aplikácii zákona č. 427/1990 Zb. a preto je argument žalovaného o tom, že majetok zaradený do verejnej dražby nemohol žalobca nadobudnúť pre údajnú neplatnosť hospodárskej zmluvy arbitráry, sú žalovanej absolútne nezrozumiteľné a zrejme vyplývajú iba z nepochopenia zmyslu § 23 ods. 1 zák. č. 427/1990 Zb.

51. Vzhľadom na uvedené je podľa žalobcu zrejmé, že žalobcom uvádzané tvrdenia v jeho vyjadrení z 9.12.2024 žiadaným spôsobom nespochybňujú vlastnícke právo žalovaného ku sporným nehnuteľnostiam a už vôbec nie odôvodnenie rozsudku z 5.8.2024.

52. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

53. Žalobca podal odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b),d), f) a h) CSP, teda že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že existuje iná vada, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie súdu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho

právneho posúdenia veci. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré strana môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvavej činnosti odvolacieho súdu. Odvolací súd prihliadol na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05

54. Vychádzajúc z princípu viazanosti odvolacími dôvodmi, odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmal len podľa obsahového vymedzenia žalobcom podaného odvolania a dospel k záveru o vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na skutkových a právnych zisteniach súdu prvej inštancie nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje a vo vzťahu k odvolacím námietkam a na potvrdenie správnosti uvádza nasledovne.

55. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP, podľa ktorého súd prvej inštancie svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil odvolateľovi uskutočnenie procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, odvolací súd uvádza, že medzi zložky práva na spravodlivý proces (right to fair trial) možno zaradiť predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu síce predstavuje pochybenie súdu, avšak o naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP pôjde iba vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

56. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či sp.zn. 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26., 5Cdo/57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, kde odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.). (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 21.12. 2022, sp.zn. 2Cdo/348/2020).

57. Je potrebné uviesť, že požiadavka na riadne, úplné odôvodnenie rozhodnutia predstavuje zásadu spravodlivého procesu, vyplýva to aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj taký, ktorý nie je pre rozhodnutie významný, bola daná v odôvodnení rozhodnutia odpoveď. Špecifická odpoveď sa vyžaduje na taký argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúcim (Ruiz Torija c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-A; Hiro Balanic./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-B).

58. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia popísal obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlil, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdil, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, zároveň citoval ustanovenia, ktoré aplikoval, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prvoinštančný súd náležite zdôvodnil svoje zamietajúce rozhodnutie založené na právnom závere, ktorý považoval pre rozhodnutie za významný, že v súlade s pokynom odvolacieho súdu posudzovaná predbežná otázka vlastníckeho práva žalobcu k nehnuteľnosti, na ktorej sa nachádzajú stavby vo vlastníctve žalovaného, bola vyriešená v konaní 8C/156/1994 tak, že

súdy dospeli k záveru, že žalobca nie je vlastníkom uvedených nehnuteľností. Zdôvodnil, že vzhľadom na uvedené závery žalobca nie je vlastníkom nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX, k.ú. D. E. B., nie je preto daná aktívna vecná legitímácia žalobcu požadovať nároky za stavby na uvedenej nehnuteľnosti a ani domáhať sa zriadenia vecného bremena k stavbám, a preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

59. Odvolací súd dodáva, že za procesnú vadu konania nemožno považovať to, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv odvolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalobca preto neopodstatnene namieta, že súd prvej inštancie nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje odvolací súd za potrebné poznamenať, že súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky námietky, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

60. K námietke inej vady ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d) CSP odvolací súd poznamenáva, že tento odvolací dôvod dopadá na také pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod zostávajúce odvolacie dôvody. Takéto pochybenia sa stávajú relevantnými až za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takouto vadou môže byť napríklad nesprávne realizovaná manudukčná povinnosť súdu, vykonanie nezákonne získaného dôkazu bez splnenia predpokladu uvedeného v článku 16 ods. 2 CSP, porušenie viazanosti súdu inými rozhodnutiami v zmysle ust. § 193 CSP alebo napríklad posúdenie predbežnej otázky v rozpore s existujúcim rozhodnutím príslušného orgánu v zmysle ust. § 194 ods. 2 CSP, alebo akékoľvek iné pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody a mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V postupe súdu prvej inštancie odvolací súd nenašiel vady podľa tohto ustanovenia CSP, pričom ani žalobca výslovne neidentifikoval tieto vady.

61. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 CSP písm. f) CSP odvolací súd uvádza, že sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, to znamená, že musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam pripisoval iný právny význam.

62. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1 CSP (Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.), a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo.

63. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán sporu alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 185 - § 211 CSP. Pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti, ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a podobne. Skutkové zistenie ako výsledok hodnotenia dôkazov nemôže byť zásadne správne, ak hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá § 191 ods. 1 CSP, lebo hodnotil každý dôkaz len jednotlivo a nie aj v ich vzájomnej súvislosti. Skutkové zistenie nie je správne ani vtedy, ak medzi vykonaným dôkazom (jeho obsahom) a z neho vyvedeným (čiastkovým) skutkovým záverom, je zrejmy nesúlad.

64. V danom prípade odvolací súd po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že všetky skutkové zistenia vychádzajúce z LV XXX, kat. úz. D. E. B., rozhodnutia odboru výstavby a územného plánovania o umiestnení stavby budovy MNV pre obec Chminianska Nová Ves zo dňa 17.10.1980, rozsudkov Okresného súdu Prešov č.k. 8C/156/1994-394 zo dňa 25.11.2004, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 2Co/93/2005-470 zo dňa 25.05.2005, rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 14C/250/2010-97 zo dňa 11.02.2013 a vyjadrení strán sporu, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v konaní súdu prvej inštancie nebol zistený žiaden z vyššie uvedených dôvodov preukazujúci nesprávne zistenie skutkového stavu.

65. Odvolací súd považuje za nedôvodné námietky žalobcu, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, ak skonštatoval, že žalobca nie je vlastníkom predmetných nehnuteľností, pretože vlastníctvo parciel KN-C č. X/X a X/X v k.ú. D. E. B. žalobca nadobudol na základe iného právneho titulu ako vlastníctvo ostatných parciel vedených na LV č. XXX pre k.ú. D. E. B.. Odvolací súd konštatuje, že do 08.07.2014 bol žalobca vlastníkom pôvodnej parcely F. č. X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 7.997 m², vedenej na LV č. XXX, pre k.ú. D. E. B.. K tomuto dňu došlo rozhodnutím Okresného úradu Prešov, katastrálneho odboru, pod V-3765/14 na základe zámennej zmluvy a geometrického plánu z 01.04.2014 k prerozdeleniu parcely F. č. X na menšie parcely, z ktorých parcely F. č. X/XX a X/XX (spolu o výmere 415 m²) boli zamenené za parcely F. č. X/X a X/X (spolu o výmere 415 m²) (č.l. 67 spisu). Keďže žalobca nie je vlastníkom pôvodnej parcely F. č. X zapísanej na LV č. XXX, k.ú. D. E. B., nedošlo tak k platnej zámennej zmluve ohľadne parcely F. č. X/XX a X/XX za parcely F. č. X/X a X/X, a preto žalobca nie je ani aktívne legitimovaným na uplatňovanie nárokov z týchto parciel.

66. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t.j. nesprávnemu právnemu posúdeniu veci súdom prvej inštancie odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (napr. Najvyšší súd SR, sp.zn. 7Cdo/7/2010).

67. Po vyhodnotení odvolacích námietok žalobcu odvolací súd konštatuje, že nezaznamenal žiadne pochybenie v právnom posúdení žalobcom uplatneného nároku súdom prvej inštancie, ktorý vyhodnotením jednotlivých dôkazov samostatne aj vo vzájomných súvislostiach dospel k správne právnemu záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie na strane žalobcu uplatňovať si voči žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a nároky podľa § 135c Občianskeho zákonníka z dôvodu, že nie je vlastníkom nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX, kat. úz. D. E. B..

68. Súd prvej inštancie sa správne zaoberal predbežnou otázkou vlastníckeho práva žalobcu k predmetnej nehnuteľnosti v súlade s pokynom odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení č.k. 22Co/47/2022-481 zo dňa 27.03.2024, podľa ktorého súd prvej inštancie po vrátení veci musí vyriešiť otázku vlastníckeho práva v intenciách prejudiciality medzi žalobcom a žalovaným vo svetle rozsudkov Okresného súdu Prešov sp.zn. 8C/156/1994 zo dňa 25.11.2004 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 2Co/93/2005 zo dňa 25.05.2005, a nie medzi žalobcom a knižnicou, kedy žalovaný nebol účastníkom konania vo veci vedenej na okresnom súde pod sp.zn. 14C/250/2010 o určenie vlastníckeho práva.

69. Odvolací súd v tejto súvislosti pripomína, že právny názor odvolacieho súdu je záväzný pre súd prvej inštancie a vzťahuje sa rovnako na otázky hmotného i procesného práva. Ide o tzv. inštančnú alebo kasačnú záväznosť, ktorá v žiadnom prípade neznamená zásah do nezávislosti sudcu, definovanej v čl. 144 ods. 1 Ústavy SR. Iba vo výnimočných prípadoch sa princíp viazanosti právnym názorom odvolacieho súdu nemusí uplatniť. Pôjde najmä o situáciu, ak v dôsledku zmeny skutkových zistení, z ktorých vychádzal odvolací súd, už jeho právny názor nie je možné rešpektovať, pretože je napríklad potrebné aplikovať inú právnu normu. Vo vzťahu k zistenému skutkovému stavu sa pripúšťa odchýlenie od záväzného právneho názoru aj vtedy, keď došlo v inom konaní k odlišnému vyriešeniu prejudiciálnej otázky, z ktorej odvolací súd vychádzal. Z odôvodnenia zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu z 27.03.2024, a obzvlášť z jeho pokynu podľa § 391 ods. 3 CSP (bod 36 odôvodnenia) nevyplýva, že

by odvolací súd uložil súdu prvej inštancie povinnosť zopakovať dokazovanie vo veci. Zároveň počas konania pred súdom prvej inštancie nedošlo k zmene skutkového stavu vo veci, ktorý by odôvodňoval odchýlenie od záväzného právneho názoru odvolacieho súdu.

70. Uvedenými rozsudkami bola žalovanému (terajšiemu žalobcovi) uložená povinnosť vypratáť nehnuteľnosť, pôvodnú parcelu F. X - zastavaná plocha o výmere 7.997 m², zapísanú na LV č. XXX, k.ú. D. E. B. a zároveň zamietnutá vzájomná žaloba žalovaného (terajšieho žalobcu) o vypratanie nehnuteľnosti voči žalobcovi (terajšiemu žalovanému). Súdny v danej veci riešili ako predbežnú otázku vlastnícke právo k nehnuteľnosti, pôvodnej parcele F. X - zastavaná plocha o výmere 7.997 m², zapísanej na LV č. XXX, k.ú. D. E. B., keď okrem iného konštatovali, že v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy (17.10.1991) sa vlastnícke právo pri prevodoch nehnuteľností nadobúdalo účinnosťou zmluvy. Na jej účinnosť bola potrebná registrácia štátnym notárstvom, ak nešlo o prevod do socialistického vlastníctva. Bez účinnej kúpnej zmluvy sa žalovaný (terajší žalobca) nemohol stať vlastníkom prevádzaných nehnuteľností. Účinnosť zmluva zo dňa 17.10.1991 bez registrácie vtedajším štátnym notárstvom nemohla nadobudnúť.

71. Pokiaľ žalobca tvrdí, že rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/13/2020 z 30.11.2021, na ktorý odkazuje súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, nie je na vec aplikovateľný, s týmto názorom nie je možno súhlasiť. Najvyšší súd vychádzal v tomto rozhodnutí zo záveru : „Rozhodujúce je, že hmotnoprávna otázka vlastníctva nehnuteľností, esenciálna pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku na finančné plnenie, bola v predošlých konaniach, hoci len ako prejudiciálna, právoplatne vyriešená a ako uvádza najvyšší súd v rozhodnutí R 40/2013, nie je podstatné, či bola zodpovedaná správne alebo nie. Žalobcovi (ktorý v dovolaní pripúšťa istý druh svojej minulej pasivity) v týchto konaniach v pozícii žalovaného nič nebránilo uplatniť a preukázať tvrdené vlastnícke právo. V súčasnosti sa preto medzi tými istými sporovými stranami nesmie vychádzať z iného záveru ohľadom existencie, resp. neexistencie vlastníckeho práva, než ako o tomto ich právnom vzťahu už bolo právoplatne rozhodnuté. Iný záver by podľa dovolacieho súdu napriek tomu, že vlastníctvo nehnuteľností bolo vyriešené len prejudiciálne, znamenal ústavne neudržateľné narušenie princípu právnej istoty, pretože by došlo k neakceptovateľnému a nezodpovedateľnému zásahu do stability právneho vzťahu a Ústavou SR chráneného vlastníckeho práva. Preto súd v tomto prípade nemôže znovu riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom spore sporových strán.“

72. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí nadviazal na ustálenú rozhodovaciu súdnu prax dovolacieho súdu, ktoré predstavuje uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31. januára 2012, sp.zn. 1Cdo/44/2010 (zverejnené v Zbierke Stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR č. 3/2013 ako R 40/2013), podľa ktorého pokiaľ už bola v občianskom súdnom konaní (teraz v civilnom sporovom konaní) právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov konania (teraz strán), je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením. Pojem „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ definuje judikát R 71/2018 tak, že doň patria predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

73. Z vyššie citovanej časti odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu 5Cdo/13/2020 vyplýva, že otázka záväznosti predchádzajúceho rozhodnutia, ktorým bola otázka vlastníckeho práva riešená iba ako prejudiciálne bola najvyšším súdom riešená ako otázka právna a skutkové okolnosti uvedenej veci, na ktoré poukazuje žalobca vo svojom dovolaní, nemali žiadny vplyv na vyslovený právny názor najvyššieho súdu.

74. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie v základnom konaní postupoval správne, keď v dôsledku prejudiciálneho vyriešenia otázky vlastníctva nehnuteľností v predošlom právoplatne skončenom konaní medzi stranami tohto sporu o vypratanie nehnuteľnosti žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia a zriadenie vecného bremena s prislúchajúcou náhradou za jeho zriadenie zamietol. Rozhodujúce je, že hmotnoprávna otázka vlastníctva nehnuteľnosti pôvodnej parcely F. X - zastavaná plocha o výmere 7.997 m², zapísanej na LV č. XXX, k.ú. D. E. B., esenciálna pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku na finančné plnenie, bola v predošlom konaní sp.zn. 8C/156/2024, hoci len ako prejudiciálna, medzi totožnými sporovými stranami, právoplatne vyriešená a ako uvádza najvyšší súd v rozhodnutí R 40/2013, nie je podstatné, či bola zodpovedaná správne alebo nie. V súčasnosti sa preto medzi tými istými sporovými stranami nesmie vychádzať z iného

záveru ohľadom existencie, resp. neexistencie vlastníckeho práva, než ako o tomto ich právnom vzťahu už bolo právoplatne rozhodnuté. Pokiaľ ide o konanie vedené na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 14C/250/2010 o určenie vlastníckeho práva, to sa síce skončilo vydaním rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 11.2.2013, č.k. 14C/250/2010 - 97, ktorým súd určil, že žalobca je vlastníkom nehnuteľnosti zapísanej na Správe katastra v Prešove na LV XXX, okres C., obec D. E. B., k.ú. D. E. B., ako parcela č. X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 7.997 m² a na nej postaveného kaštieľa, avšak žalovaný nebol jeho účastníkom. Teda k určeniu vlastníckeho práva nedošlo medzi totožnými sporovými stranami.

75. Keďže žalobca nie je vlastníkom nehnuteľnosti pôvodne vedenej ako F. č. X, zapísanej na LV č. XXX, k.ú. D. E. B., súd prvej inštancie správne postupoval, ak žalobu žalobcu požadujúcu nároky za stavby na uvedenej nehnuteľnosti a domáhajúcu sa zriadenia vecného bremena k stavbám z dôvodu nedostatku jeho vecnej aktívnej legitimácie zamietol.

76. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu žalobcu, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

77. Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok, ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP.

78. So zreteľom na obsah odvolania žalobcu bol v odvolacom konaní preskúmaný aj výrok II. napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o trovách prvoinštančného konania podľa § 255 ods. 1 CSP a § 256 ods. 1 CSP tak, že priznal žalovanému nárok na náhradu trov v rozsahu 100 %.

79. Žalobca v odvolaní poukázal na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP odôvodňujúcich nepriznanie náhrady trov konania úspešnému žalovanému. V tejto súvislosti uviedol, že opakovane počas konania poukazoval na účelové konanie žalovaného, kvôli čomu musel disponovať žalobou, napr. keď žalovaný účelovo až po viac ako 6 rokoch dal zapísať zákonné vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z. do katastra nehnuteľností, aby zmaril nároky žalobcu. Podľa žalobcu žalovaný v rozpore so zásadami koncentrácie konania a povinnosťou predniesť skutkové tvrdenia a dôkazy včas reagoval aj v rámci dokazovania na žalobu žalobcu iba sčasti (iba namietaním vlastníckeho práva žalobcu), pričom iba pod hrozbou koncentrácie konania začal žalovaný rozširovať svoju procesnú obranu a predkladať ďalšie dôkazy, čím žalovaný neprispel k hospodárnosti konania. Žalobca tiež opakovane poukázal na účelový postoj žalovaného k nemu, kde po tom, čo koncom roku 2013 žalovaný dobrovoľne odovzdal žalobcovi žalobcove nehnuteľnosti, mimo súčasných súdnych konaní medzi žalobcom a žalovaným, v ktorých žalovaný vlastníctvo žalobcu k nehnuteľnostiam vedeným na LV č. XXX pre k.ú. D. E. B. popiera, žalovaný v rôznych správnych konaniach aj mimo nich sa k žalobcovi správa ako k vlastníkovi týchto nehnuteľností a ako s vlastníkom s ním koná, ba dožaduje sa žalovaný, aby žalobca ako vlastník konal. Napokon žalobca poukázal na historické a skutkové okolnosti veci, stav právnej neistoty žalobcu, ktorý v dobrej viere kúpil kaštieľ s pozemkom, zaplatil zaň, v súvislosti s čím sa zadížil, bolo mu bránené, aby užíval a zveľadil čo aj časť z toho, za čo zaplatil, pričom je zrejmé, aj z obhliadky, že nehnuteľnosti žalobcu (a to všetky – kaštieľ aj pozemky) spustli, rovnako spustli aj spevnené plochy žalovaného na pozemkoch žalobcu (žalovaný v zmysle súčasného územného plánu s nimi neráta, napriek tomu ich ani neopravil, ani neodstránil).

80. Odvolací súd zástava názor, že úlohou súdu nie je len mechanicky rozhodovať o náhrade nákladov podľa procesného úspechu, ale zvážiť, či tu neexistujú ďalšie rozhodujúce okolnosti majúce podstatný vplyv na priznanie alebo nepriznanie náhrady účelne vynaložených nákladov. Súdu priamo zo zákona vyplýva povinnosť pri rozhodovaní o náhrade trov konania skúmať i (ne)existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP. V žiadnom spore sa strana sporu nemôže spoliehať na to, že zmierňujúce ustanovenie § 257 CSP sa jej nedotkne.

81. Zákon v ustanovení § 257 stanovuje dve základné podmienky, z ktorých by mal súd vychádzať, ak chce uvedené moderačné právo využiť. Musí ísť o dôvody hodné osobitného zreteľa a musí ísť o výnimočné okolnosti. Výklad týchto podmienok ponecháva zákon na súdnej praxi. Je preto vecou vždy konkrétneho prípadu, či dôjde k takým okolnostiam, ktoré budú podkladom na rozhodnutie súdu o zmiernení účinkov právnych noriem, ktoré upravujú náhradu trov konania.

82. Súdna prax zdôraznila aj to, že pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa § 257 CSP treba prihliadať v prvom rade na majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery všetkých strán sporu, a treba vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávnenej strany sporu.

83. Rovnako je potrebné prihliadať aj k okolnostiam, ktoré viedli k uplatneniu práva na súde a dôležitým je aj správanie strán sporu pred a po podaní žaloby. Pokiaľ súd dospeje k záveru, že pri zohľadnení vyššie uvedených kritérií by sa javilo priznanie trov konania ako neprimerane tvrdé, je na mieste aplikácia ustanovenia o trovách konania podľa § 257 CSP.

84. Rozhodujúci o odvolaní žalobcu v tejto veci odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti je nepreskúmateľný. Rozhodnutie je nepreskúmateľné vtedy, keď jeho písomné vyhotovenie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu (porovnaj závery vyplývajúce zo stanoviska občiansko-právneho kolégia Najvyššieho súdu SR z 03.12.2015 publikované v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutia súdov Slovenskej republiky 1/2016 pod č. 2). Za nedostatok zásadného vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu treba predovšetkým považovať absenciu dôvodov vysvetľujúcich právny záver súdu v otázke, od riešenia ktorej bolo rozhodnutie závislé.

85. Keďže nedostatočné zdôvodnenie rozhodnutia je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. o trovách konania postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

86. Úlohou súdu prvej inštancie po vrátení veci bude opätovne rozhodnúť o trovách konania s tým, že posúdi, či v tejto veci existujú skutočnosti, ktoré odôvodňujú aplikáciu ust. § 257 CSP podľa bodov 78., 81. a 82. tohto rozsudku na nepriznanie náhrady trov konania úspešnému žalovanému. Súd prvej inštancie svoje závery odôvodní v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP tak, aby jeho rozhodnutie bolo presvedčivé.

87. Prvoinštančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

88. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného

predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).